

Posudek bakalářské práce

Valerie Moravcová: Politická korektnost jako ohrožení svobody slova?

Předkládaná bakalářská práce má za cíl zhodnotit dopad tzv. politické korektnosti na svobodu slova v současné společnosti. Toto téma je velice aktuální, zejména v současnosti prosyčené internetovou komunikací, kdy se v posledních letech objevily nové problémy a témata týkající se nenávistných projevů, nebo záměrných manipulací s informacemi, ať již textovými, zvukovými, či obrazovými. Protože každá regulace veřejného diskurzu donucovací moci státu je de facto omezením svobody slova, je nutná kontinuální diskuse k lepšímu smíření svobody slova a ochranou jiných individuálních práv.

Autorka nejprve v krátkém historickém diskurzu představuje vývoj konceptu svobody slova v rámci západního civilizačního okruhu, aby následně vytyčila hranice svobody slova a její zakotvení v českém právním řádu. Následuje kapitola o konceptu politické korektnosti, kde se práce zejména zabývá pozitivními a negativními dopady na společnost. Nakonec své práce se autorka zamýšlí nad tím, do jaké míry je možné smířit uspokojivou míru svobody slova s rozumnou ochranou menšin před nenávistnými projevy apod.

Obecně mám za to, že se autorce obecně podařilo naplnit její výzkumné cíle, ale méně, než jak si vytyčila v úvodu práce. Základní směr jejího výzkumu působí logicky, což je také reflektováno ve struktuře práce. Jak však uvidíme níže, proto, aby se mohla autorka pregnantněji vyjádřit ke vztahu mezi svobodou slova a politickou korektností, potřebovala by ve svém výzkumu jít více do hloubky a také lépe dopředu promyslet celkový research design. K práci mám podrobněji tyto výtky:

- a) V úvodu práce stálo za to celý výzkum lépe zarámovat. Není jasné, jestli bude výzkum orientován na oblast právní úpravy svobody slova a zásahů do ní (a politické diskusi tomu předcházející), nebo jestli se bude jednat spíše o normativní počin. Také nevíme, jaké časové a geografické ohraničení má předkládaný výzkum mít. Rovněž v práci postrádám nějakou metodologickou část, kde bude popsáno, *jak* budeme zodpovídat hlavní výzkumnou otázku práce a co k tomu budeme využívat.
- b) Historický úvod je místy dost povrchní, i vzhledem k množství literatury, která k tomu existuje. Autorka tak například vůbec nediskutuje koncept *parrhésiá*, tolik spjatý

s demokratickou kulturou v antické demokracii. V přehledu novověkého myšlení zcela absentuje debaty souvislosti mezi konceptem svobody slova a liberálním myšlením. Voltaire byl sice velice vlivný, ale bylo by třeba jít více do hloubky jak u něj, tak jeho předchůdců. U J. S. Milla naprosto chybí některé zásadní aspekty, jako je použití utilitarismu, nebo napojení argumentace o mezích svobody na tzv. princip újmy (*harm principle*). To jsou důležité věci, které by autorce lépe umožnili vypracovat nějaký teoretický základ, který by pak mohla použít dále v práci. Takto práce z hlediska rozpracování hlavních konceptů zůstává na dosti obecné rovině, což následně ztěžuje diskusi o dopadech politické korektnosti. To lze vidět například v závěru, kde se opět dozvídáme, že politická korektnost je třeba, ale v rozumné míře a v souladu co s nejširším rozsahem svobody slova, což ale zůstává stále velice obecným tvrzením.

- c) Výroky na počátku a konci kapitol jsou zbytečné a zavánějí nějakou popularizační literaturou nebo sbírkou výroků slavných „mudrců“.
- d) Část o politické korektnosti je jistě lépe zpracována, než ta věnovaná svobodě slova. Lépe vysvětluje daný koncept a ukazuje jej na několika praktických případech, ale stále to jde málo do hloubky. Jistě šlo lépe ukázat teoretickou debatu více na praktických příkladech a jejich analýzách, kterých existuje v této oblasti bezpočet. Práce se tak mohla například soustředit na desinformace, nenávistné projevy (myšleno, nějaké kontroverzní kauzy s tímto spojené), informování o zločinech páchaných příslušníky menšin apod. Bez větší empirické analýzy lze stěží ukázat teoretické koncepty používané v práci ve větší úplnosti.

Přestože si autorka zvolila zcela aktuální a vděčné téma, podařilo se jí dle mého názoru naplnit její výzkumné cíle pouze z menší části. I přesto ale její práce splňuje základní standardy úspěšně zvládnuté bakalářské práce a já ji proto doporučuji k obhajobě.